

ZARZĄD

PREZES

Andrzej Płonka
POWIAT BIELSKI (woj. śląskie)

WICEPREZESI

Tadeusz Chrzan
POWIAT JAROSŁAWSKI

Jan Grabkowski
POWIAT POZNAŃSKI

Jerzy Kolarz
POWIAT BUSKI

Adam Krzysztoń
POWIAT ŁANCUCKI

Krzysztof Maćkiewicz
POWIAT WĄBRZESKI

Marian Niemirski
POWIAT PRZYSUSKI

Sławomir Snarski
POWIAT BIELSKI (woj. podlaskie)

Zbigniew Szumski
POWIAT ŚWIEBODZIŃSKI

CZŁONKOWIE

Mariusz Bieniek
POWIAT PŁOCKI

Miroslaw Czajła
POWIAT MALBORSKI

Jarosław Dudkowiak
POWIAT GŁOGOWSKI

Ewa Janczar
MIASTO NA PRAWACH POWIATU
m.st. WARSZAWA

Józef Matysiak
POWIAT RAWSKI

Andrzej Nowicki
POWIAT PISKI

Wojciech Pałka
POWIAT KRAKOWSKI

Andrzej Potępa
POWIAT BRZESKI

Dariusz Szustek
POWIAT ŁUKOWSKI

Tomasz Tamborski
POWIAT KOŁOBRZESKI

Małgorzata Tudaj
POWIAT KĘDZIERZYŃSKO-KOZIELSKI

Miroslaw Walicki
POWIAT GARWOLIŃSKI

KOMISJA REWIZYJNA

PRZEWODNICZĄCY

Józef Swaczyna
POWIAT STRZELECKI

Z-CA PRZEWODNICZĄCEGO

Andrzej Szymanek
POWIAT WIERUSZOWSKI

CZŁONKOWIE

Zdzisław Brezeń
POWIAT OŁAWSKI

Andrzej Ciołek
POWIAT GOŁDAPSKI

Zdzisław Gamański
POWIAT CHELMIŃSKI

Andrzej Opala
POWIAT ŁÓDZKI WSCHODNI

Waldemar Trelka
POWIAT RADOMSKI

Bogdan Zieliński
POWIAT WYSOKOMAZOWIECKI

DYREKTOR BIURA

Rudolf Borusiewicz

Or.A.0531/97/21

Warszawa, 13 kwietnia 2021 roku

Szanowna Pani
Urszula Rusecka

Przewodnicząca

Komisji Polityki Społecznej i Rodziny Sejm RP

Szanowna Pani Przewodnicząca,

w związku ze zwołaniem na 13 kwietnia br. posiedzenia Komisji Polityki Społecznej i Rodziny poświęconej rozpatrzeniu Rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przedstawiam opinię Związku Powiatów Polskich do przedłożonego projektu.

Uwagi o charakterze ogólnym

Na wstępie należy zaznaczyć, że ustawa była procedowana z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego (KWRiST) oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej. Nie jest prawdą zawarte w Ocenie skutków regulacji twierdzenie, że projektowana regulacja przewiduje zmiany delegacji ustawowej, tym samym nie wywiera bezpośredniego wpływu na zadania jednostek samorządu terytorialnego. Ustawa przewiduje możliwość przekazania realizacji zadań z zakresu obsługi programów do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, czym naruszona zostaje zasada pomocniczości. Obecnie na podstawie art. 187a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej realizowany jest program „Dobry start”, zadanie realizowane jest przez gminy, czyli najbliższej obywatela. Proponowana regulacja wprowadza wyłom w systemie realizacji świadczeń powszechnych na rzecz rodzin.

Z informacji zawartych na stronie Rządowego Centrum Legislacji wynika, że projekt nie był również poddany konsultacjom społecznym pomimo, że wprowadza potencjalnie niekorzystne zmiany dla rodziców nie mających dostępu do Internetu w miejscu zamieszkania oraz tych osób, które pomimo posiadania takiego dostępu nie potrafią załatwić spraw urzędowych przez Internet.

Pobocznie należy zauważyć, że w konsultacjach publicznych oraz uzgodnieniach z KWRiST w zeszłym roku był projekt ustawy o świadczeniu dobry start. Na stronie Rządowego Centrum Legislacji brak jest jakiegokolwiek informacji, z których wynikałoby że prace nad projektem zostały wstrzymane.

Uwagi o charakterze szczegółowym

1. art. 1 pkt 2 w zakresie dodawanych ust. 2a-2c w art. 187a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Projekt przewiduje możliwość wprowadzenia w przepisach wykonawczych do ustawy obligatoryjnego składania wniosków oraz doręczania decyzji, informacji, postanowień, zawiadomień, wezwań, zaświadczeń i innych pism w sprawie świadczeń wyłącznie w formie elektronicznej. Projektodawcy zdają się kompletnie pomijać fakt, że nie wszystkie rodziny posiadają realny dostęp do Internetu w miejscu zamieszkania, część osób pomimo posiadania takiego dostępu (np. w ramach pakietu telefonii komórkowej) w praktyce nie korzysta z telefonu do załatwiania spraw urzędowych przez Internet. Z komunikatu opublikowanego 10 listopada 2020 r. na stronie Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej wynika, że pomimo możliwości złożenia wniosku drogą elektroniczną aż 29% wniosków o świadczenie Dobry Start zostało złożonych w formie tradycyjnej, i to w roku pandemii. Dane te w naszej ocenie obrazują faktyczny dostęp do Internetu. Zwracamy uwagę, że proponowana regulacja wykracza daleko poza regulacje przewidziane chociażby w ustawie o doręczeniach elektronicznych. W polskim prawie w niektórych przypadkach przewiduje się obowiązek prowadzenia i załatwiania spraw przez Internet. Przepisy takie adresowane są jednak do tzw. profesjonalnych uczestników obrotu (przedsiębiorców, urzędów, organizacji pozarządowych) a nie do zwykłych obywateli.

Sygnalizowanego problemu nie rozwiąże regulacja proponowana w ust. 2c. Przepis ten przewiduje, że organ realizujący świadczenia, jest obowiązany do zapewnienia, w swojej siedzibie, oddziale lub innej wyznaczonej jednostce organizacyjnej, dostępu do środków technicznych umożliwiających złożenie wniosku i załączników do wniosku o przyznanie świadczeń na podstawie programu, o którym mowa w ust. 1, wnoszenie innych pism w sprawie tych świadczeń oraz odbiór decyzji, informacji, postanowień, zawiadomień, wezwań, zaświadczeń i innych pism w sprawie tych świadczeń, a także do zapewnienia pomocy przy wnoszeniu i odbiorze tych dokumentów.

Problem w tym, że w przypadku przekazania zadania do realizacji do ZUS, z uwagi na liczbę jednostek organizacyjnych ZUS, usługa będzie realizowana dalej od obywatela, nie będzie się jej dało załatwić przy okazji innych spraw w urzędzie gminy czy ośrodku pomocy społecznej – tak jak ma to miejsce obecnie. Ponadto wątpliwości budzi możliwość odbioru decyzji i innych pism w formie elektronicznej w siedzibie ZUS jeżeli obywatel może nie mieć świadomości, że takie pismo oczekuje na niego do odbioru. W praktyce oznacza to, że zakładane zwiększenie efektywności realizacji programu sprowadza się do przerzucenia na obywatela kosztów i ryzyka realizacji zadania publicznego.

OSR

W ocenie skutków regulacji wskazano, że celem nowelizacji jest zwiększenie efektywności realizacji programu. Analizując OSR trudno znaleźć odpowiedź na pytanie o jaką efektywność chodzi. Z punktu widzenia obywatela skutkiem wejścia w życie ustawy może być pogorszenie dostępu w zakresie możliwości szybkiego i sprawnego załatwienia sprawy. Projektodawca miał prawdopodobnie na myśli efektywność finansową. W projekcie rozporządzenia do projektu ustawy opublikowanego 9 kwietnia br. na stronie Rządowego Centrum Legislacji wynika, że Ministerstwo planuje przekazanie zadania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych z dotacją na obsługę jednego świadczenia w wysokości 30 groszy. Oczywistym jest, że za taką kwotę ZUS nie pokryje rzeczywistych kosztów obsługi świadczeń. Oznacza to zatem, że rzeczywiste koszty realizacji świadczenia będą pokrywane z innych przychodów ZUS albo obecnie w ZUS są takie przerosty zatrudnienia, że przeniesienie kolejnego zadania do obsługi przez ZUS faktycznie nie spowoduje zwiększenia poziomu tego zatrudnienia.

Z poważaniem

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich
Andrzej Płonka

